

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Primair Onderwijs

Van
5.1.2.e

Datum
28 april 2023

Referentie
3792107

Bijlagen

nota

Kamerbrief Masterplan basisvaardigheden: doelen en voortgang

Aanleiding

- U heeft op 17 april jl. een nota en concept-Kamerbrief over de voortgang van het Masterplan basisvaardigheden ontvangen (3792405). Op uw vragen in de nota komen wij hieronder terug.
- Op 17 april jl. heeft u ook een nota ontvangen over de doelen, indicatoren en streefwaarden voor het Masterplan basisvaardigheden (3792405). Hierin werd u gevraagd om uw insteek voor de Kamerbrief over dit onderwerp te bepalen.

Gevraagd besluit

1. Gaat u akkoord met de inhoud van de Kamerbrief?
2. Gaat u akkoord met verzending van de Kamerbrief op donderdag?

Wij adviseren u om akkoord te gaan met de inhoud van de Kamerbrief en verzending op donderdag 11 mei a.s.

Kernpunten

Samenvoeging in één Kamerbrief

Omdat de deadline van april voor het verzenden van de Kamerbrief over doelen en streefwaarden niet is gehaald, hebben wij dit onderwerp in de voortgangsbrief ingevoegd. De Vaste Kamercommissie is op die manier goed en tijdig voorbereid voor het notaoverleg op 22 mei.

Uw reactie op beide nota's hebben wij verwerkt in bijgaande Kamerbrief over het Masterplan basisvaardigheden. Op een aantal vragen die u heeft, gaan wij in deze nota verder in.

Toelichting

Uw feedback op de nota over voortgang Masterplan (3792405)

U heeft een aantal vragen gesteld over de toezeggingen in de nota, hieronder worden de toezeggingen weergegeven met uw vraag en ons antwoord:

- Vanaf 2023 bouw ik de basisblik op schoolniveau en landelijk niveau op. Uiterlijk in april 2023 wordt uw Kamer geïnformeerd over de indicatoren en doelen die ik hierbij hanteer;
 - I. Uw vraag was of dat lukt. Deze toezegging doen we met het plan van aanpak en toelichting in de brief af.
- Hoe benoemen we de +/- 10 focusscholen?
 - I. Deze benoemen in het onderdeel 'voorbeelden hulp van basisteams'

- Waar de wet- en regelgeving nog geen ruimte biedt, ga ik de wet aanpassen op kernthema's die o.a. te zien zijn op basisvaardigheden;
 - I. Uw opmerking was dat het mooi zou zijn om zo concreet mogelijk aan te geven wat we willen wijzigen. Daar gaan we ook op in in de Kamerbrief.
- Het onderwijsresultatenmodel wordt bijgesteld en wordt vanaf 2024-2025 toegepast
 - I. Uw opmerking was dat we dit goed moeten uitleggen mede naar aanleiding van de vragen van Kwint. Hier gaan we ook op in in de brief.

Uw feedback op de nota over doelen en streefwaarden (3792405)

U heeft ons de volgende feedback meegegeven:

- Uw voorkeur gaat uit naar scenario 1: het scenario met aansprekende, ambitieuze streefwaarden. Wel wilt u over 3 jaar een evaluatiemoment inbouwen. Als uit de cijfers blijkt dat daar aanleiding toe is, hebben we dan een logisch moment om te bepalen of we in het vervolg willen streven naar scenario 2 (meer realistische streefwaarden).
- U vindt het onderscheid naar de 'basis op orde' en 'aansluiting op orde' aansprekend. U vraagt wel of we dit dan ook zo gedifferentieerd kunnen laten zien in de voortgangsrapportages.
- U vraagt of we voor burgerschap en digitale geletterdheid duidelijk kunnen maken dat we deze vaardigheden nu ook al volgen.
- U vraagt of we kunnen opmerken dat we op middellange termijn streven naar een optimale aansluiting van ons curriculum op Pisa.

Wij hebben uw feedback als volgt verwerkt in de concepttekst:

Feedback	Toelichting
Uitwerking scenario 1 met evaluatiemoment	Voor de Kamerbrief hebben we scenario 1 verder uitgewerkt. We lichten in de brief toe dat we een tussentijds evaluatiemoment inbouwen over 3 jaar en waarom we dit doen: dit biedt de ruimte om tussentijds bij te sturen en/of om ons instrumentarium en/of onze doelen aan te passen.
Gedifferentieerd beeld in de voortgangsrapportages	Het is mogelijk om op beide vlakken de voortgang te laten zien en het gewenste gedifferentieerde beeld te geven. Het is wel zo dat op een aantal punten de bronnen minder betrouwbaar of onvoldoende toereikend zijn. Dat staat ook zo in de Kamerbrief. Met name over het niveau dat aan het einde van het vo wordt bereikt, is weinig bekend. Wij verkennen met onderzoekers en veldpartijen of hiervoor een oplossing is en of hier door nadere analyse van data toch een betrouwbaar beeld over gegeven kan worden.
Burgerschap en digitale geletterdheid	We focussen op beleidsdoelen voor taal en rekenen. In de brief licht u toe dat dit niet betekent dat we in de tussentijd op onze handen zitten bij de andere basisvaardigheden. Zo lichten we o.a. toe dat u het zicht op de prestaties van leerlingen op burgerschap en digitale geletterdheid vergroot, bijvoorbeeld via

	nationale en internationale peilingsonderzoeken. In de brief lichten we ook toe op welke wijze we inzetten op de verbetering van de leerlingprestaties zelf, o.a. via basisteams die ook hulp op deze basisvaardigheden bieden.
Aansluiting curriculum op Pisa	In de brief staat een passage over de verhouding van onze doelen ten opzichte van internationale peilingen. Hierin stelt u enerzijds dat het u gaat om de leerlingen en niet alleen om de plaats op de ranglijst: dat is geen doel op zich. Maar u neemt daarbij wel in ogenschouw dat Nederlandse leerlingen het op specifieke onderdelen opvallend slecht doen. Kritisch en evaluatief lezen wordt met name genoemd. U beschrijft dat in het kader van de curriculumontwikkeling bekeken wordt of dit onderdeel wel genoeg aan bod komt en of leerlingen het op tijd krijgen aangeboden. Daarnaast stelt u dat door stevig in te zetten op de basisvaardigheden ook gewerkt wordt aan de zorgwekkende PISA-uitkomsten uit het verleden, en dat de bijstelling van het curriculum er op termijn waarschijnlijk ook voor zorgt dat we beter aansluiten op wat PISA toetst.

Proces

- De afspraak is gemaakt dat deze voortgangsbrief niet via de Ministerraad hoeft worden afgestemd;
- Na uw akkoord op de vorige nota doelen en streefwaarden en conceptversie van de voortgangsbrief is de inhoud op hoofdlijnen intern afgestemd op directorenniveau, extern op interdepartementaal niveau (SZW, BZK, VWS, EZK, AZ en FIN) en met veldpartijen waarmee wij samenwerken;
- Ook is er met de CWIZO en RWIZO afgestemd dat dit stuk niet via de 'ambtelijke voorportalen' naar de MR hoeft.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De naam van de opsteller van de nota dient te worden gelakt.

TER BESLUITVORMING

Aan: MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van

5.1.2.e

Datum

11 april 2023

Referentie

37850618

Bijlagen

Concept voortgangsbrief

Intern OCW afgestemd

VO

nota

Tweede voortgangsbrief Masterplan basisvaardigheden

Aanleiding

Twee keer per jaar, in het voorjaar en het najaar, wordt er door u een voortgangsbrief naar de TK gestuurd over het Masterplan basisvaardigheden. Eind november '22 heeft u akkoord gegeven op het verzenden van de eerste voortgangsbrief. Dat betekent dat het rond eind mei tijd is voor een tweede voortgangsbrief. We leggen nu een eerste versie aan u voor. Ons plan is om de voortgangsbrief op 12 mei naar de TK te sturen, voor het notaoverleg curriculum en Masterplan basisvaardigheden op 22 mei.

Geadviseerd besluit

Bent u akkoord met de lijn van dit eerste concept en het voorgesteld tijdspad?

Kernpunten

Tijdspad:

- Uw reactie op dit concept van de voortgangsbrief: 21 april;
- Tweede versie voortgangsbrief in uw tas: 8 mei;
- Afstemming op hoofdlijnen met externe partijen: 10 mei;
- De voortgangsbrief moet verzonden worden naar de TK: 11 mei;
- Notaoverleg: 22 mei.

Inhoudelijk:

De voortgangsbrief gaat in op wat er tot nu toe allemaal is bereikt in de scholen door de inzet van basisteams. De brief gaat specifiek in op de highlights per basisvaardigheid. Ook wordt er een illustrerend stuk toegevoegd over wat de basisteams tegenkomen in de scholen.

De brief loopt langs de pijlers van het programma:

- een duidelijke opdracht aan het funderend onderwijs;
- inzicht en overzicht door monitoring en onderzoek;
- extra tijd en ruimte voor kwalitatief goede leraren;
- effectieve leer- en ontwikkelmiddelen;
- aansluiting op school en omgeving en;
- financiële ondersteuning.

Verder wordt deze brief later aangevuld met:

- actuele ontwikkelingen zoals op 14 april de gegevens over o.a. hoeveel scholen subsidie krijgen;
- te zijner tijd nemen we ook een reflectie mee in de brief op de Staat van het onderwijs.

Voortgang toezeggingen

Hieronder volgt de lijst van alle toezeggingen uit het vorige debat waarop wordt ingegaan in de voortgangsbrief. In een volgende versie verwerken deze concreet in de tekst van de brief.

Datum
13 april 2023

Curriculum:

- In 2023 worden de huidige kerndoelen van Nederlandse taal en rekenen/wiskunde concreter gemaakt en opgeleverd;
- In 2023 komen er kerndoelen voor Burgerschap en Digitale geletterdheid;
- In 2024 worden de verbeterde (concept)examenprogramma's voor in ieder geval de vakken Nederlands, wiskunde en maatschappijleer opgeleverd;
- Vanaf schooljaar 2023/2024 wordt met de verbeterde (concept)examenprogramma's gewerkt door pilotscholen, waarna het formele curriculum wordt vastgelegd in wet- en regelgeving;
- In de kamerbrief van januari 2023 kom ik terug op de ontwikkeling en actualisatie van de kerndoelen;
- Deze kabinetsperiode kom ik met een wetsvoorstel voor periodiek curriculumonderhoud.

Monitoring:

- Vanaf 2023 bouw ik de basisblik op schoolniveau en landelijk niveau op. Uiterlijk in april 2023 wordt uw Kamer geïnformeerd over de indicatoren en doelen die ik hierbij hanteer; *Wet dat?*
- In 2023 ligt een meerjarig onderzoeksprogramma waarmee de voortgang van het Masterplan voor het funderend onderwijs wordt gemonitord;
- In 2024 is een grotere deelname aan peilingsonderzoeken voor basisvaardigheden;
- In 2025 werken alle scholen met erkende leerlingvolgsystemen om de leerling prestaties te monitoren.

Professionalisering leraren:

- Het wetsvoorstel strategisch personeelsbeleid wordt deze kabinetsperiode uitgewerkt.

Toezicht:

- Halverwege 2023 stuur ik de gespecificeerde onderzoekskaders van de inspectie naar uw Kamer;
- Waar de wet- en regelgeving nog geen ruimte biedt, ga ik de wet aanpassen op kernthema's die o.a. zien op basisvaardigheden;
- Vanaf schooljaar 2023-2024 breid ik de ondersteuning aan scholen en besturen die achterblijven structureel uit;
- Het onderwijsresultatenmodel wordt bijgesteld en wordt vanaf 2024-2025 toegepast. *Wet om me goed uitleggen dank ik (lijpnode vragen kwint)*

Financiering:

- Alle scholen ontvangen vanaf 2026 structureel extra bekostiging. Alle scholen ontvangen een basisbedrag, en scholen waar de prestaties daartoe aanleiding geven krijgen daarbovenop een aanvullend bedrag;
- De eerstvolgende aanvraagronde voor de subsidie is in het voorjaar van 2023;

- Scholen met het oordeel onvoldoende of zeer zwak van de inspectie kunnen in 2023, 2024 en 2025 extra geld krijgen voor de verbetering van de basisvaardigheden.

Datum
13 april 2023

Basisteams:

- In 2023 gaan we de basisteams verder uitbreiden;
- Vanaf schooljaar 2023/2024 gaan we stapsgewijs verschillende ondersteuningstrajecten en -programma's samenvoegen.

Taal en rekenen:

- In 2023 ontvangt uw Kamer een gezamenlijke beleidsreactie van mij en mijn collega Dijkgraaf op het Onderwijsraadadvies Taal en rekenen in het vizier;
- 500 nieuwe BoekStartlocaties in de kinderopvang, 780 nieuwe vestigingen van de Bibliotheek op school po en 80 nieuwe vestigingen van de Bibliotheek op school in het vmbo. In Caribisch Nederland starten we met BoekStart op 16 kinderopvangvestigingen en zorgen we voor vestigingen van de Bibliotheek op school voor alle 16 scholen;
- Succesvolle voorbeelden van samenwerkingen tussen bibliotheken, kinderopvanglocaties en scholen worden verzameld en gedeeld.

Burgerschap:

- Een volgende stap van het Expertisepunt is de inzet van burgerschapsexperts die scholen bijstaan bij de vormgeving van het burgerschapsbeleid.

Digitale geletterdheid:

- Ik zorg ervoor dat er in 2023 een ondersteuningsstructuur digitale geletterdheid is.

Voortgang toezeggingen

Hieronder volgt de lijst van moties die ook in een volgende versie zullen worden verwerkt in de tekst:

Onderwerp motie	Indiener	Dictum
Boeken en licenties voor mbo-studenten jonger dan 18 jaar	Hagen, El Yassini, Van der Molen, Van der Graaf	verzoekt de regering om vanaf 2024 structureel 10 miljoen euro te reserveren om boeken en licenties voor mbo-studenten jonger dan 18 jaar voor de vakken taal, rekenen en burgerschap kosteloos ter beschikking te stellen,
Evaluatie huidige bestuursmodel	Beertema	verzoekt de regering het huidige bestuursmodel te evalueren en te onderzoeken hoe het primaat van de politiek hersteld kan worden en daarbij ook de voor- en nadelen van de lumpsumfinanciering kritisch te bezien,
Doelen voor taal en rekenen	Peters, Pouw-Verweij	verzoekt de regering om in lijn met de adviezen van de Onderwijsraad

		glasheldere doelen voor taal en rekenen te formuleren, waarbij taal en rekenen stevig verankerd moeten worden in andere vakken en leergebieden, zodat leerkrachten exact weten wat hun opdracht is en ze als team hieraan kunnen werken,
Ouderbetrokkenheid bij voor- en vroegschoolse educatie	Segers	verzoekt de regering om ouderbetrokkenheid in vve te versterken, en aan de slag te gaan met de lessen over ouderbetrokkenheid uit de voortgangsrapportage van het Nationaal Programma Onderwijs,
Beperking onderwijstijd en keuzes in curriculum als bijdrage aan lerarentekort	Bisschop, Peters	verzoekt de regering in samenspraak met onderwijsbonden en sectorraden te verkennen in hoeverre een beperking van het aantal uren onderwijstijd in combinatie met keuzes in het curriculum kan bijdragen aan het beperken van het lerarentekort
Doelen en indicatoren	Hoop, de	verzoekt de Minister om bij zijn Masterplan basisvaardigheden – op een zeker abstractieniveau – afrekenbare doelen vast te leggen in termen van een verbeterde beheersing van de basisvaardigheden voor taal en rekenen door scholieren in het reguliere basis- en voortgezet onderwijs

Financiële consequenties

- De middelen voor het Masterplan basisvaardigheden zijn vorig jaar toegevoegd aan de OCW-begroting.
- Op dit moment zijn de onderhandelingen met FIN over de Voorjaarsnota bezig. Voor de dekkingsopgave zijn verschillende scenario's gemaakt. Vanuit het Masterplan basisvaardigheden komt een deel van de middelen bedoeld voor o.a. De Bibliotheek op School voor in scenario's om invulling te geven aan de dekkingsopgave.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

n.v.t.